

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
**НАВЧАЛЬНО-МЕТОДИЧНИЙ ЦЕНТР ПРОФЕСІЙНО-ТЕХНІЧНОЇ
ОСВІТИ У ДНІПРОПЕТРОВСЬКІЙ ОБЛАСТІ**

пр. Пушкіна, 36, м. Дніпро, 49006, тел/факс 31-25-82, 31-85-26, 32-08-97
E-mail: nmcptodp@ukr.net, <http://nmc-pto.dp.ua/> , код ЄДРПОУ 19097120

04.12.2025 № 13/4-386

Керівникам закладів
професійної освіти

Про надання роз'яснень

Шановні керівники!

Навчально-методичний центр професійно-технічної освіти у Дніпропетровській області в межах компетенції повідомляє про зміни у Постанові КМУ від 05 квітня 2017 р. № 268 «Про затвердження порядку надання статусу дитині, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів».

Зміни відбулись у зв'язку з приведенням у відповідність до закону України «Про охорону дитинства» питань захисту прав депортованих, примусово переміщених дітей та отримання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Зміни до Постанови представлені в додатку до листа (7 арк.)

З повагою

В.о. директора

Олена ГРИШАЄВА

Ємець Ірина,
(097) 303 70 98

Додаток до листа НМЦ ПТО

**Вектори змін до Постанови КМУ № 1086 від 01.09.2025 до ПОРЯДКУ
надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних
конфліктів**

Зміни спрямовані:

- ☐ на розширення кола дітей, які можуть отримати статус дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів;
- ☐ уточнення механізму надання статусу;

За новою редакцією п. 3, право на отримання статусу має дитина, а також особа, яка під час воєнних дій та збройних конфліктів не досягла віку 18 років (повноліття), що:

- ☐ отримала поранення, контузію, каліцтво;
- ☐ зазнала фізичного, сексуального насильства;
- ☐ була викрадена, депортована або примусово переміщена;
- ☐ залучалася до участі у військових формуваннях;
- ☐ незаконно утримувалася, у тому числі в полоні;
- ☐ зазнала психологічного насильства;
- ☐ її батьки або один з них, інший законний представник зникли безвісти за особливих обставин або померли (загинули) через отримані внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів поранення, контузії або каліцтва на території України чи за кордоном;
- ☐ була позбавлена батьківського піклування внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.

Оновлено визначення видів насильства:

- ☐ фізичне насильство — тілесні ушкодження, що завдали болю чи розладу здоров'я (*підпункт 1 пункту 2*);
- ☐ психологічне насильство — моральні та психологічні страждання через воєнні дії, окупацію, депортацію, полон, втрату або зникнення батьків, у тому числі Захисників України (*підпункт 3 пункту 2*).

Розширено категорії осіб, що мають право на статус:

- ☐ поранені, скалічені або контужені діти;
- ☐ жертви фізичного чи сексуального насильства;
- ☐ діти, які були викрадені, депортовані, примусово переміщені чи утримувалися незаконно;
- ☐ ті, хто залучався до військових формувань;
- ☐ діти, що зазнали психологічного насильства;
- ☐ діти, чий батьки загинули, зникли безвісти або залишили їх без піклування внаслідок війни.

Удосконалено порядок подання документів:

- ☐ заяву можуть подавати батьки, законні представники, близькі родичі, орган опіки або сама дитина (якщо досягла 18 років після подій);
- ☐ чітко визначено перелік підтвердних документів (медичні висновки, витяги з ЄРДР, судові рішення, посвідчення члена сім'ї загиблого, документи про смерть чи зникнення батьків тощо).

- ☐ статус надають органи опіки та піклування за місцем звернення чи виявлення дитини (пункт 5).

Суттєво розширено перелік підтверджуючих документів, що додаються до заяви про надання статусу;

Визначено термін надання інформації Державною службою у справах дітей відповіді фізичним та юридичним особам, у разі відсутності документів дитини (пункт 8)

**Детально про зміни до ПОРЯДКУ
надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних
конфліктів**

1. Цей Порядок визначає механізм надання статусу дитини, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (далі - статус).

2. У цьому Порядку терміни вживаються у такому значенні:

1) фізичне насильство, якого зазнала дитина внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (далі - фізичне насильство), - отримання дитиною внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів тілесних ушкоджень різного ступеня, які завдали їй фізичного болю, спричинили розлад її здоров'я;

*(підпункт 1 пункту 2 у редакції постанови
Кабінету Міністрів України від 01.09.2025 р. N 1065)*

2) сексуальне насильство, якого зазнала дитина внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (далі - сексуальне насильство), - перенесені дитиною дії сексуального характеру у період її перебування в зоні воєнних дій та збройних конфліктів, зокрема: демонстрування статевих органів; статевий акт у присутності дитини; статеві зносини чи розпусні дії з дитиною, задоволення статевої пристрасті з дитиною; втягнення дитини в зайняття проституцією або примушування її до зайняття проституцією; примушування до участі у виготовленні зображень, кіно- та відеопродукції, комп'ютерних програм, інших предметів порнографічного характеру, а також інші правопорушення проти статевої свободи та статевої недоторканності дитини;

3) психологічне насильство, якого зазнала дитина внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (далі - психологічне насильство), - моральні та психологічні страждання (травми) дитини, які вона перенесла внаслідок проживання/перебування в умовах воєнних дій, збройних конфліктів, тимчасової окупації, депортації, примусового переміщення, незаконного утримання, у тому числі в полоні, як наслідок залишення свого місця проживання/перебування у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, а також загибелі (зникнення безвісти), потрапляння у полон, смерті внаслідок отриманих у результаті збройного конфлікту поранення, контузії або каліцтва на території України чи за кордоном її батьків або одного з них - із числа цивільних осіб, а також її батьків або одного з них - із числа осіб, визначених пунктом 3 Порядку надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. N 740 (Офіційний вісник України, 2015 р., N 78, ст. 2605).

*(підпункт 3 пункту 2 із змінами, внесеними згідно з
постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. N 436,
у редакції постанов Кабінету
Міністрів України від 01.06.2023 р. N 547,
від 01.09.2025 р. N 1065)*

*(пункт 2 у редакції постанови Кабінету
Міністрів України від 11.04.2018 р. N 301)*

Інші терміни в цьому Порядку вживаються у значенні, наведеному у Законі України "Про охорону дитинства".

(пункт 2 доповнено абзацом згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2025 р. N 1065)

3. Право на отримання статусу має дитина, а також особа, яка під час воєнних дій та збройних конфліктів не досягла віку 18 років (повноліття) (далі - особа з числа дітей), що:

- 1) отримала поранення, контузію, каліцтво;*
- 2) зазнала фізичного, сексуального насильства;*
- 3) була викрадена, депортована або примусово переміщена;*
- 4) залучалася до участі у військових формуваннях;*
- 5) незаконно утримувалася, у тому числі в полоні;*
- 6) зазнала психологічного насильства;*
- 7) її батьки або один з них, інший законний представник зникли безвісти за особливих обставин або померли (загинули) через отримані внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів поранення, контузії або каліцтва на території України чи за кордоном;*
- 8) була позбавлена батьківського піклування внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів.*

(пункт 3 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 р. N 301, із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. N 436, від 01.06.2023 р. N 547,, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2025 р. N 1065)

4. Наслідками воєнних дій і збройних конфліктів для дитини можуть бути одна, кілька або всі обставини, зазначені в пункті 3 цього Порядку. Під час надання дитині статусу заявником визначається обставина, яка мала найбільший негативний вплив на стан здоров'я та розвиток дитини.

5. Статус надається органом опіки та піклування за місцем звернення чи за місцем виявлення дитини або особи з числа дітей місцевими органами виконавчої влади або органами місцевого самоврядування.

(пункт 5 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 р. N 301, із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. N 436, у редакції постанов Кабінету Міністрів України від 01.06.2023 р. N 547, від 01.09.2025 р. N 1065)

6. Для надання статусу один із батьків або інший законний представник дитини, або, якщо дитина переміщується без супроводу батьків або осіб, які їх замінюють, один з її родичів (баба, дід, прабаба, прадід, тітка, дядько, повнолітні брат або сестра), вітчим, мачуха, представник органу опіки та піклування, або особа з числа дітей подає до служби у справах дітей заяву про надання статусу і засвідчені в установленому порядку копії таких документів:

-свідоцтва про народження дитини або паспорта громадянина України, -паспорта громадянина України для виїзду за кордон (у разі відсутності - єДокумент в мобільному додатку Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія) або е-паспорт чи е-паспорт для виїзду за кордон) або документа, що посвідчує особу та підтверджує громадянство України;

-документа, що підтверджує громадянство України, посвідчує особу чи спеціальний статус заявника: паспорта громадянина України, паспорта громадянина України для виїзду за кордон (у разі відсутності - єДокумент в мобільному додатку Єдиного державного вебпорталу електронних послуг (Дія) або е-паспорт чи е-паспорт для виїзду за кордон) або тимчасового посвідчення громадянина України, або посвідки на постійне або тимчасове

проживання, або посвідчення біженця, або посвідчення особи, яка потребує додаткового захисту;

- документа, що підтверджує повноваження законного представника дитини (якщо дитина постійно проживає/перебуває у закладі охорони здоров'я, закладі освіти або іншому закладі для дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, - документа, що підтверджує факт проживання/перебування дитини в такому закладі) або родинні стосунки між дитиною та заявником.

Крім документів, визначених в абзацах першому - четвертому цього пункту, з урахуванням фактичних обставин до заяви про надання статусу додаються:

за наявності обставин, визначених у підпункті 1 пункту 3 цього Порядку, - копії таких документів:

- виписки з медичної картки дитини або особи з числа дітей або консультаційного висновку спеціаліста, що видані після медичного обстеження та лікування дитини або особи з числа дітей в закладах охорони здоров'я та науково-дослідних установах, визначених МОЗ, із зазначенням діагнозу згідно з Міжнародною статистичною класифікацією хвороб та споріднених проблем охорони здоров'я десятого перегляду (МКХ-10), отриманих у період воєнних дій та збройних конфліктів;

- витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань про відкриття кримінального провадження стосовно факту одержання постраждалою особою ушкоджень здоров'я від вибухонебезпечних предметів та/або документів, які підтверджують залучення особи до кримінального провадження як потерпілої внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (за наявності);

за наявності обставин, визначених у підпункті 2 пункту 3 цього Порядку, - копії таких документів:

- витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань про відкриття кримінального провадження (незалежно від результатів досудового розслідування), що містить відомості про вчинення злочину щодо дитини або особи з числа дітей у зоні воєнних дій та збройних конфліктів;

- висновку експерта за результатами судової експертизи (за наявності), проведеної в ході досудового розслідування в кримінальному провадженні, якою встановлено факти фізичного, сексуального насильства щодо дитини або особи з числа дітей внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів;

за наявності обставин, визначених у підпункті 3 пункту 3 цього Порядку, - копії таких документів:

- заяви про вчинення щодо дитини або особи з числа дітей кримінального правопорушення, зареєстрованої в установленому порядку;

- рішення суду про встановлення факту викрадення дитини або особи з числа дітей (за наявності);

- витягу з Реєстру відомостей щодо дітей, депортованих або примусово переміщених у зв'язку із збройною агресією Російської Федерації проти України (за наявності);

за наявності обставин, визначених у підпункті 4 пункту 3 цього Порядку, - копії таких документів:

- витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань про залучення дитини або особи з числа дітей до військових формувань (незалежно від результатів досудового розслідування), що містить відомості про вчинення злочину щодо дитини в зоні воєнних дій та збройних конфліктів;

- рішення суду про залучення дитини або особи з числа дітей до військових формувань;

за наявності обставин, визначених у підпункті 5 пункту 3 цього Порядку, - копії таких документів:

- витягу з Єдиного реєстру досудових розслідувань про відкриття кримінального провадження (незалежно від результатів досудового розслідування), що містить відомості

про вчинення злочину щодо дитини або особи з числа дітей в зоні воєнних дій та збройних конфліктів;

- виписки з Єдиного реєстру осіб, стосовно яких встановлено факт позбавлення особистої свободи внаслідок збройної агресії проти України;

за наявності обставин, визначених у підпункті 6 пункту 3 цього Порядку, - копії одного або кількох із таких документів:

- висновку лікаря-психолога, лікаря-психотерапевта або лікаря-психіатра, лікаря-психіатра дитячого, що підготовлений за результатами індивідуального психологічного або психіатричного обстеження дитини або особи з числа дітей відповідно до вимог законодавства за формою, затвердженою МОЗ;

- висновку судово-психологічної або комплексної психолого-психіатричної експертизи, проведеної відповідно до Кримінального процесуального кодексу України або за рішенням суду, що встановлює наявність у дитини або особи з числа дітей ознак моральних страждань або психологічної травми внаслідок пережитих подій під час воєнних дій та збройних конфліктів;

- висновку за результатами оцінювання потреб сім'ї (особи) у соціальних послугах, що підготовлений центром надання соціальних послуг за формою, затвердженою Мінсоцполітики. До оцінювання потреб сім'ї (особи) може бути залучений лікар-психолог / практичний лікар-психолог, лікар-психотерапевт, лікар-психіатр, лікар-психіатр дитячий. На основі висновку за результатами оцінювання потреб сім'ї (особи) у соціальних послугах за згодою батьків / законних представників дитина направляється для реабілітації та отримання відповідних соціальних послуг; **!!!Складання висновку не є підставою для взяття дитини на облік, що перебуває у складних життєвих обставинах.**

- посвідчення з написом "Посвідчення члена сім'ї загиблого", якщо дитина або особа з числа дітей отримала статус члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України відповідно до Порядку надання статусу члена сім'ї загиблого (померлого) Захисника чи Захисниці України, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23 вересня 2015 р. N 740 (Офіційний вісник України, 2015 р., N 78, ст. 2605);

- свідоцтва про смерть та документа, що підтверджує загибель особи внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, або документа, що підтверджує смерть особи внаслідок поранення, контузії, каліцтва, отриманих внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, у разі загибелі батьків дитини або одного з них із числа цивільних осіб;

за наявності обставин, визначених у підпунктах 7 та 8 пункту 3 цього Порядку, - копії одного або кількох із таких документів:

- свідоцтва про смерть або витягу з Державного реєстру актів цивільного стану громадян про державну реєстрацію смерті;

- лікарського свідоцтва про смерть (форма N 106/о);

- судового рішення про встановлення факту смерті або рішення про оголошення особи померлою (якщо реєстрація смерті здійснювалася органом державної реєстрації актів цивільного стану на підставі рішення суду);

- документів, що підтверджують загибель внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (за наявності);

- документів, що підтверджують факт сімейних (родинних) відносин (у разі смерті (загибелі) або зникнення безвісти батьків дитини або одного з них);

- документів, що підтверджують встановлення опіки, піклування та призначення опікуна, піклувальника над дитиною або особою з числа дітей (у разі смерті (загибелі) або зникнення безвісти іншого законного представника);

- витягу з Єдиного реєстру осіб, зниклих безвісти за особливих обставин;

- наказу служби у справах дітей про тимчасове влаштування дитини із зазначенням підстави, що спричинила тимчасове влаштування дитини, яка залишилася без батьківського піклування внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів;

- рішення суду про позбавлення батьківських прав (за наявності обставин, що виникли внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів);
- рішення органу опіки та піклування про відібрання дитини (за наявності обставин, що виникли внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів);
- документів, що підтверджують втрату піклування (в тому числі тимчасово, через смерть, зникнення, госпіталізацію батьків або одного з них, інших законних представників).

Служба у справах дітей, яка приймає документи, є володільцем персональних даних, що містяться у поданих документах. Обробка персональних даних здійснюється відповідно до Закону України "Про захист персональних даних".

(пункт 6 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 р. N 301, із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 22.05.2019 р. N 436, від 01.06.2023 р. N 547, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2025 р. N 1065)

6¹. Дитина, якій виповнилося 14 років, має право самостійно звернутися до служби у справах дітей та подати документи, зазначені в пункті 6 цього Порядку.

(Порядок доповнено пунктом 6¹ згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 р. N 301)

7. Якщо дитина, яка має право на отримання статусу, залишилася без батьківського піклування, а догляд за нею тимчасово здійснюється родичами або іншими особами (сусідами, знайомими) відповідно до пункту 31 Порядку провадження органами опіки та піклування діяльності, пов'язаної із захистом прав дитини, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 24 вересня 2008 р. N 866 "Питання діяльності органів опіки та піклування, пов'язаної із захистом прав дитини" (Офіційний вісник України, 2008 р., N 76, ст. 2561), документи, зазначені у пункті 6 цього Порядку, готуються службою у справах дітей за місцем виявлення такої дитини.

8. У разі відсутності документів, зазначених в абзацах другому - четвертому пункту 6 цього Порядку, Державна служба у справах дітей не пізніше ніж через п'ять робочих днів із дати надходження письмового запиту від законного представника дитини-сироти, дитини, позбавленої батьківського піклування або особи з числа дітей, яка постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів, або керівника служби у справах дітей надає про таку дитину інформацію, що міститься в банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів.

(пункт 8 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 р. N 301, із змінами, внесеними згідно з постановами Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 р. N 348, від 09.08.2024 р. N 898, у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.09.2025 р. N 1065)

9. Заява про надання статусу реєструється в журналі обліку таких заяв, що ведеться за формою, затвердженою Мінсоцполітики. За результатами розгляду заяви робиться відповідна відмітка: надано статус / відмовлено в наданні статусу.

(пункт 9 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 01.06.2023 р. N 547)

10. Рішення про надання або відмову в наданні статусу приймається органом опіки та піклування протягом 30 календарних днів з дати реєстрації заяви про надання статусу за

результатами розгляду комісії з питань захисту прав дитини документів, зазначених у пункті 6 цього Порядку.

У рішенні зазначаються прізвище, ім'я, по батькові, дата народження, серія та номер свідоцтва про народження / паспорта, адреса місця проживання/перебування дитини, визначені у пункті 3 цього Порядку обставини, за яких вона постраждала внаслідок воєнних дій та збройних конфліктів (за винятком сексуального насильства, яке позначається літерою "А"), документи, що підтверджують такі обставини, а також дата і номер протоколу засідання комісії з питань захисту прав дитини.

Рішення про відмову в наданні статусу приймається в разі відсутності одного з документів, зазначених у пункті 6 цього Порядку (крім випадку, зазначеного в пункті 8 цього Порядку), та може бути оскаржене в суді.

(пункт 10 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 р. N 301)

11. Інформація про дитину *(або особу з числа дітей)*, якій надано статус, вноситься до банку даних про дітей-сиріт, дітей, позбавлених батьківського піклування, і сім'ї потенційних усиновлювачів, опікунів, піклувальників, прийомних батьків, батьків-вихователів.

(пункт 11 із змінами, внесеними згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2025 р. N 1065)

12. Підставами для прийняття рішення органу опіки та піклування про скасування статусу є встановлення недостовірних відомостей у поданих документах або непідтвердження обставин, передбачених у підпунктах 1 - 6 пункту 3 цього Порядку, в ході досудового розслідування у кримінальному провадженні за заявою про вчинення злочину щодо дитини або судового розгляду.

Досягнення особою повноліття не є підставою для скасування статусу.

Рішення про скасування статусу може бути оскаржено в суді.

(пункт 12 у редакції постанови Кабінету Міністрів України від 11.04.2018 р. N 301)

13. *Складення висновку за результатами оцінювання потреб сім'ї (особи) у соціальних послугах центром надання соціальних послуг з метою підтвердження обставин, визначених у підпункті 6 пункту 3 цього Порядку (та за відсутності інших складних життєвих обставин або ризику потрапляння у складні життєві обставини дитини/сім'ї), не є підставою для взяття дитини на облік як такої, що перебуває у складних життєвих обставинах.*

(Порядок доповнено пунктом 13 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2025 р. N 1065)

14. Інформація про кількість дітей, яким надано статус, щокварталу подається службами у справах дітей обласних, Київської міської державних адміністрацій (військових адміністрацій) до Державної служби у справах дітей за визначеною нею формою.

(Порядок доповнено пунктом 14 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2025 р. N 1065)

15. Подання заяви про надання статусу може здійснюватися з використанням Єдиної інформаційно-аналітичної системи "Діти" (за наявності технічної можливості).

(Порядок доповнено пунктом 15 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2025 р. N 1065)

16. *За наявності технічної можливості орган опіки та піклування може отримувати документи та/або інформацію, необхідні для надання статусу, на підставі зазначених у заяві відомостей в автоматичному режимі шляхом електронної інформаційної взаємодії інформаційно-комунікаційних систем, якщо такі документи та/або інформація містяться в інформаційно-комунікаційних системах.*

(Порядок доповнено пунктом 16 згідно з постановою Кабінету Міністрів України від 01.09.2025 р. N 1065)

